Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 130. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ЛИПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 11. No. 130. VOL. XCII.

Член Уряду ЗСА згадує голод в Україні

Джерзі Сити, Н. Дж. — У липневому числі журналу „Саєнтифік Амерікен" редакція помістила листа у відповідь на ранішу статтю Деніела Вайнінга про те, як комуністичний уряд контролює своє населення. Автором листа є Денні Боггс, заступник секретаря енергетики в Уряді президента Роналда Регена.

Комуністичні успіхи у контролі населення почались від Великого голоду в Україні в 1932-33 роках і „ліквідації кулаків" в Совєтському Союзі, а відтак прийшло комуністичне завоювання Китаю та голод в 1961-63 роках. Вайнінга скромний опис голокосту у Камбоджі, як „найбільш зворушуючим прикладом суворої контролі могутньої держави" викликує запит у автора листа, як він зхарактеризував би німецьку політику щодо контролі населення в Польщі і Росії в ранніх 1940-их роках.

Д. Боггс опрокидує заложення Вайнінга, що урбанізація в країнах Третього світу є коренем зла, тобто економічної стагнації. Автор листа уважає, що власне урбанізація і некомуністичні уряди в країнах Третього світу причинюються до економічного росту.

Сен. Д'Амато є проти торгівлі з СССР

Вашінгтон. — Нюйоркський сенатор Алфонс Д'Амато, який очолює Комісію в справах безпеки і співробітництва в Европі ствердив, що ЗСА і її союзники не повинні вести торгівлі із Совєтським Союзом, до того часу доки СССР не виконає всіх зобов'язань Гельсінкських угод.

На переслуханнях згаданої Комісії у Вашінгтоні, сен. Д'Амато заявив, що тільки примінення суворих заходів примусить країни східнього бльоку дотримуватись Гельсінкських угод.

„Андрей Сахаров з дружиною Єленою Боннер були на засланні в Горькому. Після того як Сахаров почав голодівку, вони обоє зникли. Як тепер відомо, Сахарова знайдено — він далі голодує і тому його в Горькому насильно годують. Але місце перебування його дружини невідоме. Три члени Гельсінкських груп в СССР померли минулого року з уваги на брак лікування і поганий харч в таборах праці. Одного із організаторів Гельсінкського руху, Юрія Орлова, страшенно побили невідомі особи. Ці хоробрі чоловіки і жінки ризикували усім — родинами, здоров'ям і своїм життям в обороні основних прав людини. Ми мусимо вірити, що вони переможуть".

Сенатор Д'Амато заявив, що останні наради в справі Гельсінкських угод, які відбулись в Оттаві, вийшли дуже успішно для західних країн. Сенатор звернув особливу увагу на продовження Гельсінкського процесу.

КРАЇНИ ОПЕК НЕ ДОГОВОРИЛИСЬ

Відень, Австрія. — Міністри енергетики країн ОПЕК тобто продуцентів і експортерів нафти, які мали намір на протязі одного дня договоритись щодо видобуття ропи і встановлення загальних цін, зайшли в тупик і тому свої наради мусіли перенести з п'ятниці, 5-го липня на суботу, 6-го, але й тоді вони не зуміли знайти спільної мови. Вони прямо роз'їхались домів з обіцянкою задержати дотеперішні ціни на нафту і стреміти шляхом переговорів на міністерському рівні полагодити справу видобутку нафти в залежності від джерел і кількости населення дотичної країни.

Міністер оливної продукції Індонезії заявив тут журналістам, що 13 країн ОПЕК полагодять цю справу в найближчому майбутньому. Він однак не сказав, кажуть спостерігачі, яким способом він і його спільники думають полагоджувати конфліктні розбіжності думок з віддалі, якщо вони не зуміли полагодити їх під час особистих зустрічей.

Конференція міністрів нафтової продукції відбувалася в готелі „Інтер-Континенталь", хороненому скріпленими відділами поліції і вояками національної гвардії. На засідання міністрів не допускали не тільки кореспондентів, але навіть помічників міністрів і канцелярійний персонал, побоюючись, що розголос справи існуючих непорозумінь може значно послабити ОПЕК, якщо продістанеться назовні, а то й причинитись до занепаду цієї організації.

На початку нарад Савдійська Арабія, великий продуцент нафти, пропонувала знизити ціни на оливні продукти, але цю пропозицію відхилено більшістю голосів, — говориться в інформації ЮПІ. Стало також відомим, що Мехіко, яке не є членом ОПЕК, має намір знизити ціни на оливні продукти, зокрема бензину і оливу до огрівання домів. Якщо Мехіко справді здійснить свою обіцянку, то країни ОПЕК, хочуть вони цього чи ні, будуть змушені піти слідом Мехіко.

До ОПЕК входять крім вже згаданої Савдійської Арабії, ще такі країни: Альжир, Венесуеля, Ґабон, Індонезія, Ірак, Іран, Катар Кувейт, Лівія, Нігерія, Об'єднані Арабські Емірати і Еквадор.

ТИСЯЧІ КАМБОДЖЦІВ АНТИКОМУНІСТІВ ВІТАЛИ ДЖ. ШУЛЦА

Као I Данг, Таїлянд. — Пресові агентства і кореспонденти, які супроводжають державного секретаря З'єднаних Стейтів Америки у його 13-денній подорожі до країн Азії, інформують, що тисячі камбоджців антикомуністів, багато яких беруть участь у відкритому спротиві проти в'єтнамських окупантів і їхніх камбоджських спомагачів, тепло вітали американського високого гостя, який, не зважаючи на перевантаження іншою працею і численними зустрічами з представниками урядів, знайшов час щоб відвідати табори втікачів з Камбоджі і на місці познайомитись з їхніми проблемами.

Тисячі камбоджців, повстанців і цивільних втікачів та дітей, виходили перед табори і вітали державного секретаря традиційним їхнім способом, складенням рук і низьким поклоном та національними прапорцями, викликаючи своєю здисциплінованістю і ритуалом привітання подив у багатьох кореспондентів. Деякі табори втікачів розташовані дуже близько до камбоджського кордону, тому військові відділи і поліція Таїлянду поробили всякі можливі заходи проти евентуальної провокації зі сторони комуністів.

„Я хочу ще й ще раз запевнити вас про добру волю ЗСА у розв'язці проблеми Камбоджі, — заявив Дж. Шулц, — і бажанні допомогти вам позбутись в'єтнамської окупації, бо кожна окупація є накиненням чужої волі миролюбному камбоджському народові".

Речники Національного Визвольного Фронту (КПНЛФ), який вдержує і координує боротьбу спротиву некомуністичних повстанських сил проти ганойських окупантів і лялькового уряду насадженого в'єтнамцями в Камбоджі, були дуже задоволені відвідинами Дж. Шулца і його обіцянками допомоги, якої вони конечно потребують.

Державний секретар ЗСА відвідав сім таборів втікачів а на його привітання вийшли біля 60,000 мешканців цих таборів, які скандували гасла: „ЗСА країна свободи!", „Ми хочемо волі!", „Ми бажаємо повернення на нашу батьківщину!" тощо.

В минулих двох роках ЗСА пожертвували 32 мільйони долярів готівкою, харчами, одягом й іншими матеріялами на вдержання таборів камбоджських втікачів. Під теперішню пору в Камбоджі перебуває біля 180,000 в'єтнамського окупаційного війська, крім спомагаючого війська камбоджських комуністів. Ситуація не є однак безнадійною якщо інші держави Південної Азії твердо настоюватимуть на виведенні в'єтнамського війська з Камбоджі, — кажуть політичні спостерігачі.

У Гантері розпочався новий мистецький сезон

Гантер, Н. Й. (м.н.). — В суботу, 29-го червня ц.р. розпочався тут знову, як щороку, мистецький сезон, в якому десятки українських образотворчих мистців, між ними й найвидатніші, виступають із своїми творами на індивідуальних чи збірних виставках.

Від поверх 20-ти років напереломі червня-липня починається в мотелі „Ксеня", загальновідома популярно „Кобзярівка", виставка образів Едварда Козака, в кількох останніх роках разом із двома його синами, високоосвіченими професійними малярами, Юрієм і Яремою. За традиційним звичаєм відкриття виставки Козаків поєднане з мистецькою програмою.

Цьогорічний вечір відкрила коротким вступним словом власниця „Ксені" Ольга Кобзяр. Натякнувши на заходи, щоб мотель „Ксеня" разом з її великою парцелею залишився в українських руках і перейшов на власність корпорації духовників під проводом Владики Василя Лостена, О. Кобзяр сказала: „Я думала, що вечір відкриє хтось в „кольоратці", а сама буду між публікою, але покищо це не вийшло". Привітавши приявних у вщерть виповненій залі передала дальше ведення програми Уляні Любович, яка з черги заповідала кожну точку програми, переплітаючи веселими монологами й дотепами.

Перший промовець, ред. Іван Кедрин, підкреслив актуальність естетичного критерія у підході до творів літератури та мистецтва. На цій виставці показано 50 експонатів Е. Козака, олії, деякі переплетені з мозаїкою, деякі частинно мальовані акриліком. Двадцять образів представили його сини. Всі 70 експонатів без уваги на різнородну тематику і техніку — надзвичайно естетичні, себто прикмет на всім їм гармонія між ідеєю і формою, між задумом і виконанням. Едвард Козак — унікальна постать в історії української культури. Він є одочасно малярем, письменником-сатириком, піонером сатиричної преси, видавцем, редактором, автором ілюстратором сатиричного журналу.

Драматичний артист-режисер Степан Крижанівський відчитав присвячену Е. Козакові гумореску Миколи Понеділка, як хто він,

(Закінчення на стор. 4)

Президент прийняв резигнацію Стокмена

Вашінгтон. — Дейвід Стокмен, бюджетовий директор в Уряді президента Роналда Регена, повідомив 9-го липня ц.р., що він відходить зі свого посту з початком місяця серпня 1985 року. Він, як інформують, переходить на приватну працю в одній із великих фінансових фірм на Волл Стріт в Ню Йорку.

Особи, близькі до Р. Регена вважають, що резигнація Д. Стокмена є великою втратою і що правдоподібно Уряд не буде в силі знайти такого сильного наслідника на цей пост, що зумів би так переконливо говорити про потребу зменшення державного недобору. Хоча його дуже гострі твердження відносно бюджетової політики Уряду не один раз були предметом невдоволення Президента та його співробітників, усі признають, що Д. Стокмен був енергійний та знаменитий знавець свого діла, який умів провадити складними фінансовими справами Уряду та цілої країни.

Президент розглядає тепер цілий ряд можливостей заступити Д. Стокмена відповідно доброю людиною і згадують прізвища чотирьох можливих кандидатів, в тому секретаря комерційних справ в Уряді, секретаря скарбу, директора бюджету за часів Ніксона і асистента Р. Регена для справ розбудови. Припускають однак, що у виборі наслідника Д. Стокмена, Президент буде керуватися тим, хто із кандидатів найкраще визнається на бюджетових справах, а не політичними переконаннями поодиноких осіб.

Вміжчасі Президент і лідери обидвох партій в Конґресі вкінці договорились щодо бюджету на 1986 рік, при чому обидві сторони пішли на певні концесії.

В'єтнам поверне останки загиблих американців

Гонконг. — В'єтнам повідомив, що він відправить до ЗСА на протязі найближчих 6-8 тижнів останки 26 американців, які пропали безвісти під час в'єтнамської війни. Після закінчення війни у 1975 році В'єтнам повернув до ЗСА останки 76 пропалих безвісти американців. За даними З'єднаних Стейтів, 2,464 американців все ще вважаються пропавшими.

Таке рішення В'єтнам зробив за два дні після того, як Державний департамент оголосив, що в'єтнамський уряд пропонує почати переговори відносно долі американських вояків, які пропали безвісти в Індокитаю. Представник Державного департаменту, який супроводжує державного секретаря Джорджа Шулца в поїздці по країнах Південно-Східньої Азії, сказав тут журналістам, що В'єтнам пропонує „вирішити проблему на протязі двох років".

Теперішні уступки в'єтнамського уряду вважають заслугою Адміністрації Роналда Регена, яка зробила ряд дипломатичних кроків для вирішення проблеми повернення до ЗСА останків загиблих американців.

В СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН надіслав колишньому міністрові закордонних справ СССР, а тепер голові Президії Верховної Ради СССР Андрею Ґромико, телеграму-привітання, у якій висловлюється надію, що він, Ґромико, маючи великий досвід у закордонній політиці, допоможе зменшити напругу, яка тепер існує між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом. Очевидно, у Білому Домі знають, що пост голови Президії Верховної Ради СССР є тільки церемоніяльним постом і назначення А.Ґромика на пост „президента" СССР є фактично обмеження його дотеперішньої влади в Політбюро.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц, який перебуває тепер на 13-денній візиті в країнах Азії, гостро нап'ятнував в Банґкоку, Таїлянд, в'єтнамських комуністів, за їхню аґресивну політику й окупацію Камбоджі, назвавши цю окупацію „нелеґальною і ароґантною", якої ніколи ЗСА й багато інших країн не визнають. В тому самому часі міністри закордонних справ Асоціяції південноазійських країн (АСЕАН), які відбувають свої наради в Банґкоку, закликають ганойських лідерів розпочати переговори про виведення їхнього окупаційного війська з Камбоджі. Шулц відвідав також табори втікачів з Камбоджі на таїляндській стороні.

СУДАН І ЛІВІЯ ПІДПИСАЛИ договір військової співпраці і виміни технологією під час відвідин у Тріполі, столиці Лівії, міністра оборони в уряді суданської хунти ген. Усмана Абдуля Мохаммеда. На підставі цього договору суданські військові відділи проходитимуть вишкіл в Лівії, а крім того Судан зможе користуватися військовими пристанями тієї країни. Західні політичні спостерігачі навіть не сумніваються, що цей договір, матиме також вплив на загальну політику Судану, який після військового перевороту, маршує, як кажуть спостерігачі, „до ліва".

ІТАЛІЙСЬКИЙ СУД, ЯКИЙ розглядає тепер справу атентату на Папу Івана Павла II, вимагає від Туреччини видачі іншого турка замішаного у підготові атентату, Бекіра Селенка, який, згідно з версією Аджі заплатив йому 1,2 мільйона долярів винагороди за виконання атентату. Він вже раніше був засуджений в Італії у відсутності за нелеґальне транспортування зброї. Між Туреччиною й Італією немає договору про видачу злочинців, але суддя Северіно Сантіяпічі покликається на міжнародний договір з 1977 року про поборення міжнародного тероризму.

ВИМИНУВШИ РАДАРНІ СТАНЦІЇ в Чехо-Словаччині і Австрії, три молоді чехи зуміли втекти на Захід на захопленому ними спортивному літаку. Пілотом літака був батько одного з втікачів, який тепер хоче повернутись до Праги і повернути літак чехо-словацьким властям. Три чеські студенти натомість бажають залишитися на Заході і покищо попросили права азилю в Австрії.

НА СОЮЗІВЦІ

32-ИЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН В ПОВНОМУ РОЗГАРІ

Дівчата з ансамблю „Громовиця" виконують привітальний „Рушничок".

(фота: Михайло Боцюрків, „Український Тижневик")

Союзівка. — Сотні гостей і відвідувачів загостили на цю оселю УНСоюзу вже в четвер, 4-го липня, у свято Дня Незалежности, започатковуючи дещо перерваний буденною п'ятницею „вікенд", пов'язаний з відкриттям нового, 32-го з черги, літнього сезону на цьому популярному і атракційному „клаптику України". Не зважаючи на непевну погоду — дощ в суботу по полудні — гуща народу збільшувалась з кожним днем, заповнюючи не тільки всі кімнати, але й паркувальні площі та інші устаткування Союзівки.

Гостей привітала Союзівка забавою вже в п'ятницю увечері до звуків оркестри „Іскра" на терасі „Веселки", а наступного вечора гарною мистецько - розваговою програмою в охолоджуваній залі „Веселки" і опісля забавою з музикою тої ж „Іскри".

Тенісистів на частинно відновлених кортах Союзівки гостив КЛК першим із запланованих п'ятьох турнірів, фінали якого відбувались вже при гарній соняшній погоді в неділю.

У першій мистецькій програмі сезону виступила вокалістка Ліда Гаврилюк при фортепіяновому акомпаньяменті Олеся Кузишина і танцювальний ансамбль „Громовиця" з Чикаґо під мистецьким керівництвом Роксани Дикої-Пилипчак. „Матір'ю" цього відносно нового і оригінального танцювального колективу є хореограф і учителька народного балету і танків Рома Прийма-Богачевська, яка й приглядалась цього вечора виступові своїх улюбленців з „Міста вітрів". „Руку" Р. Прийми-Богачевської можна легко пізнати на цьому ансамблі, який у виконанні не тільки групових танків, але й дуєту, позначався всіми прикметами народного балету, що його так вміло ввела в українське сценічне мистецтво Р. Прийма-Богачевська, а продовжує його сміливо і зі смаком Р. Дика-Пилипчак, танцюрист Юрій Цепинський та інші члени „Громовиці". Ансамбль, в складі 11 пар, виконав сім танків з різних частин України, при чому приємно вражала автентичність та естетичність їхніх строїв. Завершив ансамбль свій виступ оригінальним і бравурним „Гопаком".

Ліда Гаврилюк і Олесь Кузишин збирають оплески.

Ліда Гаврилюк виконала сім популярних українських пісень і одну на наддаток після довготривалих оплесків вщерть виповненої гостями залі. Ця молода і талановита співачка не збентежилась у виконанні першої пісні, коли не працювала звукова система, і на вимогу слухачів повторила її блискучо в другій частині програми, за що її слухачі нагородили заохочуючими оплесками.

Колишня конферансьє Союзівки — на протязі 14-ох років — Аня Дидик, яка тепер затруднена як дикторка в „Голосі Америки", повернулась до своєї „першої любови" — Союзівки на гостинний виступ, щоб відкрити новий літній сезон і ввести її наслідника, молодого Романа Лупана з Філядельфії. Виконавши свої функції конферансьє, як і в минулому, зі смаком і вправ-

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКІ МОРСЬКІ піхотинці, які хоронять амбасади не потребуватимуть більше стригти волосся стандартним досі способом, бо в такий спосіб вони стають дуже часто прицілом різних терористичних груп. Досі вони відрізнялися від інших вояків і кожний, що цікавився цією проблемою, міг вказати пальцем на американського морського піхотинця. Відтепер тих вояків не зобов'язуватиме стандарт і кожний може стригти волосся згідно з його уподобанням. У військовій фльоті й далі не дозволятимуть на ношення надто довгої чуприни з практичних мотивів.

СОТНІ ГАЗЕТ У ЗСА та інших країнах з вересня ц.р. почнуть друкувати щотижневі огляди, написані Папою Іваном Павлом II. Теми майбутніх оглядів будуть релігійними. Вони стосуватимуться проблем країн Східньої Европи, проблеми „бідних і багатих в Південній Америці", питань миру, проблеми сім'ї тощо. Досі статті Папи регулярно друкували лише газета „Ль Оссерваторе Романо" та інші офіційні видання Ватикану. Ці статті були написані на підставі публічних виступів Івана Павла II.

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ повідомив, що кошти освіти в державних коледжах і університетах ЗСА в 1984-85 навчальному році становили на одного студента в середньому 4,522 дол., що є на 11,1 відсотка більше, ніж попереднього року. Таким чином, оплата за навчання росте скорше, ніж інфляція.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АСТРОНАВТ китайського походження Тейлор Ван, який був членом залоги космічного корабля „Челленджер" у травні цього року, поїхав з жінкою і двома дітьми на візиту до Китаю, звідки він родом. Т. Ван є першим китайцем, який побував у космосі.

В МИНУЛИЙ ВЕЛИКИЙ „вікенд" на дорогах країни загинуло 450 осіб. Крайове управління безпеки шляхового руху передбачувало, що загине від 580 до 680 осіб. Загинуло значно менше з двох причин: поперше, все більше американців вживає паси безпеки, подруге, ведеться крайова кампанія проти провадження авта у нетверезому стані. На дорогах стейту Ню Йорк загинуло шість осіб, в Ню Джерзі — десять.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джиммі Картер критикував недавно на пресконференції Адміністрацію президента Роналда Регена, яка „менше, ніж уряди інших розвинутих країн, думає про бідних і голодних у всьому світі". Дж. Картер критикував Р. Регена і за те, що допомогу голодуючим країнам теперішній Президент пов'язує з політичними урядами тих країн.

ЗА ОСТАННІ КІЛЬКА ДНІВ у чотирьох стейтах — Каліфорнія, Аляска, Вашінгтон і Ореґон — було зареєстровано 208 випадків отруєння кавунами. Власті віддали наказ припинити ввезення кавунів і знищити всі їх запаси. Слідчим вдалося встановити, що отруєні ті кавуни, які привезені з каліфорнійських фарм, де вживали невластиві хемікалії компанії Юніон Карбайд. „Кавунова індустрія" має річний оборот в сумі приблизно 25 більйонів долярів.

ВИЯВИЛОСЬ, ЩО ДЖАН Вокер передавав секретні інформації совєтським агентам у старанно розробленій схемі. Федеральні інвестигатори і аналітики думають, що схема включала шпигунський вишкіл в Австрії і вживання совєтських посланців у Вашінгтоні.

ГУБЕРНАТОР ДЖОРДЖ ДУКМЕДЖЯН проголосив надзвичайний стан у Сан Люїз Обіспо в Каліфорнії, після того як полум'я вогнів досягло 30 стіп височини. Вогонь знищив кілька домів і примусив 10,000 людей рятуватися втечею. Вогонь дотепер знищив понад 60,000 акрів землі, а полум'я розбурхує сильний вітер.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Підвищення Ґромика

У жовтні 1964 року кліка змовників у Кремлі використала перебування Нікити Хрущова (наступника Володимира Ільїча Леніна) і в безкровній палатній революції скинула Хрущова з посту генерального секретаря компанії СССР і поставила на його місце Леоніда Брежнєва. Той, закоханий у титулах і медалях, подбав про те, що його „вибрали" на „президента" Совєтського Союзу. І коли після нього кремлівськими вождями стали Андропов і Черненко, то вони теж були президентами. Тільки Міхаїла Ґорбачова не проголосили негайно президентом СССР, дарма що його, очевидячки, намітили на наступника Черненка ще за життя цього останнього. Аж раптом у минулому тижні на засіданні Верховної Ради сам Ґорбачов зголосив кандидатуру на президента СССР в особі Андрея Ґромика, наче досмертного міністра закордонних справ. Водночас нікому на Заході невідомий і в самому Совєтському Союзі відомий хіба тільки партійній верхівці призначений на місце Ґромика Едуарда Шеварднадзе.

Очевидно, всі газети у вільному світі прийняли цю вістку, як політичну сенсацію і негайно появилися прерізні коментарі — не оперті на ніяких фактах. Здогад, що Ґромико надалі матиме нагляд над совєтською закордонною політикою і не задовольниться самим тільки титулом президента та його репрезентаційними функціями — це тільки власне схоплений з повітря здогад.

З більшою вірогідністю можна припускати, що Ґорбачов, який забавився в дипломата ще перед його вибором на кремлівського лідера і здобув собі розголос у міжнародній пресі своїми відвідинами в Англії, де грав ролю янгола миру й фотографувався з Марґарет Тачер, на захотів мали біля себе Ґромика, як диктатора у ділянці закордонної політики і хотів позбутися його з уряду. Андрей Ґромико із своєю завжди похмурою, наче з дерев'яного пня чи каменя викуваною фізіономією, придбав собі в усьому міжнародному світі опінію твердого, впертого і непорушного ворога Америки. Хоча він знав англійську мову і цим мав перевагу над теперішнім його наступником, проте характеризував його одним російським словом „нєт". Це йому, Ґромикові, приписували догму совєтської закордонної політики: „Що моє — то моє, а що твоє, то про це треба говорити". За урядування Ґромика совєтська імперія виявила свій безперервний і безупинний гін до ескпансії, за Ґромика СССР став імперією у таких межах, про які не мріяли найамбітніші спадкоємні політики Романових.

Одне в масі коментарів на тему зміни на становищі совєтського міністра закордонних справ правильне: що трудно сподіватися якихось радикальних змін у совєтській закордонній політиці. Історична правда, що всі речі роблять люди і від людей залежить хід подій, не стосується совєтської дійсности. Вона така сама сіра, похмура, закам'яніла і непорушна, як фізіономія Андрея Ґромика. Вірогідним, здається, здогад, що Ґорбачов придумав пост голови президії Верховної Ради СССР для Ґромика, як зручний спосіб, щоб ніби винагородити заслуженого для імперії партійця та позбутися його, як диктатора в ділянці закордонної політики. Ґромико виявився надзвичайно зручним штукарем, що зумів пережити всі чистки в СССР протягом кругло 30-ти років. Від зручности його наступника в совєтському міністерстві закордонних справ залежатиме, чи і як він випросить собі, щоб Ґромико більше не втручався до справ закордонної політики.

Ця політика не може змінитися постільки, поскільки взагалі існування комуністичної системи в СССР з гаслом „угробити" вільний світ і застромити червоний прапор із серпом і молотом у столицях усіх країн світу. Червона Москва не може виректися місії переборення загниваючого капіталізму, як найбільшого в її очах ворога людства, бо не може заперечити сама себе. Тому особа при кермі закордонної політики СССР не ґрає вирішної ролі. Але може змінитися метода, може змінитися клімат, можуть настати трохи культурніші форми зв'язків. Новий совєтський міністер закордонних справ ніби має добрі зв'язки з „невтральним" світом. Найближчі місяці покажуть, чи ті зв'язки вийдуть на добро чи шкоду вільному світові бо до тих „невтральних" країн Третього світу належать і Куба і Нікараґуа, Сирія і Лівія. Покажеться теж, як зареаґує комуністичний Пекін на ту зміну на Кремлі. В усякому разі, „підвищення" Ґромика до становища голови президії Верховної Ради СССР — це насправді його проґра в безперервній закулісовій грі в Кремлі, яка вирішувала долю усіх членів партійної верхівки в оцій тюрмі народів.

М.С.

ЧИ НАСПРАВДІ ЗМІНИ В СССР?

З приводу сто днів „володіння" Ґорбачова в СССР на Заході появилося чимало статтей не тільки з оцінкою дотеперішніх результатів різних заходів нового совєтського вождя, а й пройнятих оптимістичними надіями на те, що Ґорбачов здатний провести ряд реформ в СССР та що з ним куди легше буде говорити в справі нормалізації західньо совєтських стосунків, ніж з його попередниками.

Постає питання, чи ці надії мають реальну підставу, а чи може це є так зване „побожне бажання", що дуже часто заступає справжню базу справжніх фактів у чималої кількости західніх політиків. Нагадаймо тільки всі ті оптимістичні надії на здійснення детанту, що мов гриби по дощі на початку детанту наростали на Заході, щоб врешті закінчитися великим розчаруванням. А проте, як виходить, шкідливі в політиці ілюзії й далі існують на Заході, доказом чого і є саме надії на Ґорбачова й пов'язаний з тим тиск на сучасну американську реальну політику супроти СССР та очікування чуда від так зв. зустрічі на вершинах — між Реґеном та Ґорбачовим.

Тим часом не так то вже й важко, на підставі дотепер Ґорбачовим сказаного, оцінити його постать і можливості справді поважних змін, докорінних реформ, що їх він міг би перевести в СССР, як і можливості нового стилю в закордонній політиці СССР. Для цього достатньо уважно прочитати промови Ґорбачова на ЦК КПСС, зараз же після його обрання на генерального секретаря КПСС, його промову в Дніпропетровську, як і міркування на господарські теми на всесоюзній нараді, присвяченій проблемам прискорення науково-технічного процесу в СССР.

Міркування Ґорбачова на тему зовнішньої політики СССР, і зокрема американсько-совєтських стосунків, що їх Ґорбачов широко і нібито основно розглянув у своїй „повиборчій" доповіді та в промові в Дніпропетровську в нічому не відрізняються від усього дотеперішнього стилю, прийнятого в совєтській зовнішній політиці, та від тих трафаретів, що їх совєтська пропаганда вживає вже віддавна, зокрема з часу приходу до влади в ЗСА Реґена. „Тези" Ґорбачова про американську політику в нічому майже не відрізняються від „тез" таких дешевих і примітивних совєтських пропаґандистів, як відомі нам в Україні „каґебістські" публіцисти Дмитрук чи Шафета. Як і вони, Ґорбачов твердить, що ЗСА підготовляють атомну війну проти СССР й вихваляє „миролюбність" СССР. А його „пропозиції" щодо можливостей порозуміння зі Заходом цілком ідуть по лінії його попередників. Він прагне такого „порозуміння", яке б за СССР збройну перевагу й можливість безкарного проникання в різні частини світу. Він вживає таких самих трюків з метою порізнити Захід, відколоти від Америки деякі европейські країни, зокрема Західню Німеччину, послугуючися для цього раз медяниками, а другий раз канчуком застрашування.

Дотеперішні заходи Ґорбачова на внутрішньому відтинку спираються на указах, та прагненні саме ними посилити дисципліну, ліквідувати алкоголізм, ліквідувати також традиційні вже для совєтської системи недоліки, як хабарництво, крадежі тощо. Правда, в його промові на всесоюзній нараді з питань прискорення науково-технічного проґресу в СССР Ґорбачов критикує недоліки совєтської економічної системи, кидає чимало гострих докорів в бік різних совєтських підприємств та їхніх керівників, а то й в бік своїх попередників. Але в цій його промові не можна знайти і сліду щодо якихось реальних і конкретних господарських реформ, а тільки загальні заклики, гарні слова про необхідність реорганізації, докорінних змін. Достоменно так, як це було і за попередників Ґорбачова, які також чимало говорили про необхідність реформ і нічого насправді в тому напрямку не вчинили.

Чимало вдумливих спостерігачів сучасного совєтського життя, і ролі Ґорбачова в ньому, взагалі ставлять під сумнів реальні можливості Ґорбачова провести доконечні реформи в совєтській системі. На їхню думку, Ґорбачов, обраний в Політбюро на пост генерального секретаря, не має можливостей змінити структуру совєтської системи, навіть якщоб він і хотів це вчинити, в чому вони також сумніваються. Чи не наймаркантнішими голосами на цю тему можна вважати міркування Збіґнєва Бжезінского та Мілована Джіласа.

Збіґнєв Бжезінскі в розмові з представником журналу „Солідарности" — „Контакт", що появляється в Парижі (6-ий випуск за 1985 рік), підкреслює, що Ґорбачова обрали старші елементи сучасного Політбюра та що він мусів їх запевнити, що продовжуватиме їх політику, вживаючи енерґійних заходів, які пожвавили б систему, без основних змін в її структурі. З другого боку сьогодні насріла в СССР необхідність основних реформ, мало вже андропівських заходів „замордизму", як підкреслив Бжезінскі. І якщо Ґорбачов запрагне піти на шлях реформ, він попаде в конфлікт з консервативними елементами, а то й в конфлікт зі своїми конкурентами таки в самому Політбюрі. На думку Бжезінского, щойно при кінці 1985 року можна буде бачити, чи Ґорбачов стане справжнім провідником СССР, а то й реформатором.

(Закінчення на стор. 4)

Валентина Ярмоленко

На свіжому повітрі

Червень минув наче б і не було його. Колись — це був місяць вакацій і плянів поїздок-мандрів по Америці. Подивитися на природу, людей ну і себе показати. Тоді й роки були інші — „море по коліна," але минув час в морі прибавилось більше води і перейти його вже не так легко, та й напарники розбіглися. Одні в далекі світи звідки нема вороття, а інші обросли своїми родинами. Але не дивлячись на все це, хоч зрідка, хочеться вибратись із задушливого міста на свіже повітря. Так ми й зробили одної неділі. Зібрались і поїхали до великого парку на кордоні зі стейтом Висконсин. Великий парк і гарний.

Уявіть собі над вашою головою білі кучеряві хмарки на блакитному небі. Сонечко то сховається за хмарки, то знову випливає. Внизу під вами журчить річка. Місцями вона глибока, а місцями така плитка, що можна перейти на другий бік в брід. Рвучка вода переливається з каменя на камінь. З боків допливають вузенькі струмочки чистої джерельної води, поповнюючи річку. Пструги, граючись у воді, вистрибують у повітря виблискуючи спинами на сонці, потім знову занурюються у воду, ховаючись між каміннями, лише великі кола на воді вказують місце, де сховався пструг. Серед нас нема рибалок і ми лише милуємося з цієї краси.

Високі береги вкриті деревами різної породи. Тут і клен і липа, верба і береза навіть акація попадається місцями, а між ними дуби, наче господарі лісу, стоять широко розкинувши свої гілки. В проміннях сонця всі дерева яскраво зелені, лише легкі тіні від дерев відбиваються у воді. В кущах і коронах дерев пташиний концерт — змагання на першість. Навіть по окрасці пір'я птахи різні. Царство пернатих різноголосе і різнорідне. В повітрі стільки кисню, що голова морочиться. Груди набирають повітря і, здається, це повітря розпирає їх. Хочеться або іти, не зупиняючись, або лягти, зажмурити очі й забути за все. Краєвиди навколо чудові. Діти лазять по скелях, роблять знімки, а я турбуюсь, щоб котрий з них не звалився вдолину. Автострада проходить, то по березі озера, то перетинає річку, то потік, то крутиться між скелястими горбами вкритими лісом або виринає серед поля засіяного темно-зеленим вівсом, що межує з яскравозеленою кукурудзою на тлі чорного пару, то проходить між малими містечками чи фармами.

На пасовиськах ходять корови, а телята вигріваються на сонці. Коні пасуться з лошатами, ягнята стрибають по горбах, дикі качки плавають з каченятами. У кожного з них свої турботи, а від дітей лише чути дивись, дивись... Надвечір наші модерні коні, обганяючи один одного, повертаються додому везучи з собою пасажирів наповнених киснем на цілий тиждень або й більше, залежно від того чи буде знову час десь поїхати. Повертаємось до праці в накурені приміщення великого чи малого бюра, в місто, в повітря якого різні „пахощі" не дуже приємні для дихання і для здоров'я. Повертаємось до наших щоденних турбот до своїх життєвих обов'язків.

Роман Кухар

З-ПІД ПОЛЬСЬКОГО ПІД ГІТЛЕРІВСЬКЕ ЯРМО

Михайло Ступка. „З-над берегів русла річки Серет". Спогади, том І. Асторія, Н. Й., 1984. Передмова автора, світлини в тексті, ст. 390.

Коли попередні спогади Михайла Ступки п. наг. „Над тихим Серетом", 1983 рік, були більш менш збірною працею декількох авторів (Якова Косовського, М. Ступки, Михайла Мишкевича, Івана Голуба), то нова книга його спогадів „З-над берегів русла річки Серет" (друга частина цієї мемуарної праці „До берегів Атлантійського океану" невдовзі вийде з друку) є повністю твором виключно його авторства.

З обширного, змістовного, ясно й цікаво складеного звіту члена підпілля ОУН, мобілізованого вояка в польському війську, воєнно-полоненого під час німецько-польської війни в 1939 році та в'язня у гітлерівських таборах праці — виступає чітко-зарисована постать Михайла Ступки, українського патріота-самостійника, свідомого борця за волю й незалежність свого народу, а водночас свідка-хронікара його визвольних змагань під трьома займанцями України.

Розповідь М. Ступки охоплює період з ранніх років його дитинства (де на недолі його матері, покараної за любов батьківщини польським наїзником, вивчав він уперше правду життя поневоленого народу), почерез підпільну діяльність юнака в ОУН, служив в польському війську, поневіряння в полоні, працю в німецьких таборах, і аж до каторжного побуту в гітлерівському Райху. Спогади Ступки відзначаються точністю й послідовністю (хронологічного й логічного порядку) звітування, об'єктивністю представлених подій, добрим розповідним стилем, вмінням виловити й підкреслити найважливіші моменти його життя, а теж бездоганною речевою мовою. В читача з кожною сторінкою зростає пошана до автора, що вийшов з-під селянської стріхи й не мав відповідних освітніх спроможностей, проте завдяки вродженим здібностям, сильній волі здобути для себе і своєї поневоленої нації кращу долю та особистій наполегливості передати свій досвід майбутнім рідним поколінням, без уваги на велику фінансову пожертву, що вимагає публікація такого широкого матеріялу, Михайло Ступка спромігся на ваговитий літературний документ — своє особисте свідчення пережитої доби. Честь йому за те! У передмові до книги спогадів автор, в імені своїх сучасників — тодішньої української ідейної молоді, з'ясовує ту рушійну життєву силу, що оформляла її характер і кликала на службу батьківщині:

...„Не зважаючи на ворожий гніт і брак можливости щодо отримання вищої освіти, зростаюча молодь українського народу гуртувалася під убогою стріхою рідних шкіл при українських товариствах, виховувалась, навчалась і гартувалась у патріотичному дусі, з безмежною любов'ю до свого поневоленого народу, до своєї батьківщини. Тієї невмирущої стихії патріотизму не зуміли скувати навіть сильні вороги, що вживали найбрутальніших способів садистичного мордування та репресій. Сибірські концтабори переповнені якраз отією молоддю з-під селянських стріх поневоленої України..."

Чимало читачів спогадів М. Ступки матимуть чи не вперше нагоду познайомитися зі щоденним військовим побутом українського новобранця за умов польського звірячого шовінізму й поганської ненависти до українців, а теж зможуть прослідкувати важку долю рідної людини в ролі воєнно-полоненого польського війська в Німеччині, чи фізичного раба гітлерівської воєнної машини, або позбавленого будь-яких прав каторжного в'язня нелюдської системи.

Проте духова сила автора перемогла всі ворожі знущання над ним і допомогла йому зберегти свою людську й національну гідність за найкритичніших умов його підневільного існування. В таких умовах, коли багато, слабших характером, людей втрачало надію й віру, падаючи під тягарем зловорожого насилля, мужній автор, узброївшись духом національного борця, продовжав зусильну боротьбу й поривав за собою інших і нескореному змаганні української людини за волю й самостійність своєї нації. Спогади Михайла Ступки мають потенційну силу причиниться до кристалізації характеру нашій рідній молоді на чужині і в краю.

У тексті книжки трапляються тут і там мовні недогляди в перекладі назв німецької й польської мов, проте в цілому вона справно зредаґована і зразково видана в рухливому видавництві УКРАПРЕС.

Набути це видання можна, звернувшись на адресу: M. Stupka, 28-21 37 St., Astoria, N.Y. 11103, USA

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

В. КОРОТИЧ — ЗА ЄСЕНІНИМ: УКРАЇНА — ЧАСТКА РОСІЇ

У час пропаґанди т.зв. культурного обміну УССР з українською еміґрацією частина нашого суспільства була заворожена і загіпнотизовано захоплена „патріотичними" виступами Віталія Коротича в Америці.

Михайло Кучер у „Свободі" (ч. 1 з 1-го січня 1985 року) показав „Віталія Коротича і його 'священий' гнів" проти „американського впливу на щоденне совєтське життя".

Нагадаймо, що, відзначаючи 80-річчя з дня народження С. Єсеніна („Радянська Україна", з 3-го жовтня є1979 року), В. Коротич, мов колгоспний аґітатор, підкреслював вислів цього російського поета, для якого Україна — частка Росії, про „визнання себе ідейним комуністом", наводячи з нотатника цього росіянина:

„Їздив по Росії, Мурманськ, Архангельськ, Киргизькі степи, Україна і Крим". „По Росії" — у місцевому відмінку, а тому після хитро мудро поставленої коми також наступні слова повинні б бути в тому ж таки місцевому відмінку: по „...Киргизьких степах, Україні і Криму". Російський поет знав свою мову. І тому після „Їздив по Росії" і перед переліком відвіданого в ній напевно була риска або двокрапка і місцевості в називному відмінку, як і подано в статті українського поета, бо Україна тут — на рівні російських провінцій — Мурманськ, Архангельськ... Україна — частка Росії...

Дрібниця? Показове свідчення, як В. Коротич розуміє значення і стан України в СССР.

Юр. С-о
Німеччина

Остап Тарнавський

ЮРІЙ ЛИПА — ПОЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДУМКИ

III

Після непорозумінь, які виникли між студентами наслідком орієнтації деяких з них на совєтофільський журнал „Нові шляхи", що їх видав Антін Крушельницький у Львові (наприклад, Авеніра Коломийця), Юрій Липа зв'язується ближче з Євгеном Маланюком, який тоді вже був відомим поетом і жив у Варшаві, та разом з ним закладає літературну групу „ТАНК", що об'єднала таких діячів літератури і мистецтва, крім Маланюка і Липи, як П. Зайцев, Олена Теліга, Наталя Лівицька—Холодна, Петро Холодний, А. Крижанівський і інші; ця група перейменувала себе згодом на „Варяг", що від 1933 року видавала літературний журнал „Ми". Зустріч з Маланюком не пройшла без впливу на Юрія Липу. Маланюк теж мав високу думку про Липу і високо оцінював його поетичну творчість. Та в той час Ю. Липа вже менше присвячував уваги поезії. Свою професійну лікарську працю він вважав тільки засобом для заробітку, а радше займався справами культури. Його в один час захопив ляльковий театр і він сам виготовляв ляльки і підготовляв вистави. Юрій Липа переходить на прозу та пише роман „Козаки в Московії", що появився вже в 1931 році, (згодом вийшло ще декілька видань), та новелі, що їх видав у трьох збірках під назвою „Нотатник" (1936-37). Він — теж автор літературно-критичних есеїв, що вийшли друком під назвою „Бій за українську літературу" в 1935 році. Та і в прозі не затримався Юрій Липа на довгий час. Вже в 1938 році вийшла його книжка „Призначення України" історіософічна-політична праця, яка розглядає положення України на Сході Европи. За цією книжкою вийшли згодом ще два видання того ж жанру, а саме: „Чорноморська доктрина" (1940 і 1942 — друге видання) та „Розподіл Росії" (1941).

Перейшовши на публіцистичну діяльність з головним заінтересуванням в історіософії, Юрій Липа теж упорядкував своє особисте життя. В 1938 році він одружився зі студенткою Віденської Школи Мистецтва Галиною Захаріясевич. Його дружина — це абсольвентка Василіянської гімназії у Львові з 1929 року, обдарована і здібна мисткиня в ділянці прикладного мистецтва, а при цьому це сильна індивідуальність. У подружжя народилось троє дітей, одна дитина померла, і вижили дві доні Івася і Марта. Війна була причиною мобілізації Липи, але він скоро повернувся і став в осередку організації українського населення у Варшаві, стаючи головою нового Українського Громадського Комітету. Через непорозуміння в цьому Комітеті Липа відсунувся зовсім від політичної активности, а в 1943 році переїхав з ріднею на українські землі і замешкав в Яворові, в одному з найбільш українських міст в Галичині, в якому навіть за польського панування переважали українці та й вулиці носили назви українських історичних постатей і письменників. У той час у Липи слідний містицизм. Але цей період Яворівський у житті письменника не був довгий. Вже влітку 1944 року Галичину зайняли совєтські війська, а в недовгому часу пропав і сам Липа. Про його смерть немає точних даних. Найправдоподібніша версія, що він загинув від большевицької кулі, виконуючи свою лікарську професійну службу десь у лісі, де таборував відділ УПА.

Найцікавіший творчий період Юрія Липи — це перший період, в якому він присвятив себе поезії. Евген Маланюк — передовий поет цього періоду та приятель Липи, визначив, що „перше творче десятиліття Юрія Липи роки 1920-1930 обіймало творчість мистецько-літературну. Вже в початках 30-их років Липа — через критичний есей — переходить до історіософічної, відтак геополітичної тематики, відходячи все далі від красного письменства і майже цілком рвучи з поезією, що займала між роками 1920-1930 центральне місце в його творчості".

Маланюк найвище цінить цей перший період творчости Юрія Липи, головно його поезію. Ця поетична творчість Липи кількісно невелика. Липа тільки винятково позначив датами свої поетичні твори, тож треба подати дати їх видання окремими книгами. Цих книг було всього три: тоненький зшиток під назвою „Світлість". 44 сторінки, виданий у Каліші, де приміщувався табір українських полонених і згодом осіло велике число українців, і що створили там у 30 роках інтенсивне культурно-освітнє життя. Там починав свою школу танців Василь Авраменко, там була навіть українська гімназія, і різні товариства й організації та виходили різні журнальні видання як літературний місячник „Веселка" за редакцією того ж Євгена Маланюка, „За державність" — орган Українського Воєнно-Історичного Товариства й інші. „Світлість" вийшла друком в 1925 році та й охоплювала вірші, написані до того часу, в головному лірику. Обгортку проєктував мистець Роберт Лісовський. Друга збірка „Суворість", видана циклостилевим способом вже у Празі, ще менша розміром, бо всього 32 сторінки, вийшла в 1931 році. Наступна книга — вже більша розміром і більш репрезентативна — „Вірую", вийшла у Львові у видавництві „Дзвонів" на 67 сторінках друку. Маланюк у своїй вичерпній статті про поетичну творчість Юрія Липи сказав дослівно так:

„Справді, поминаючи дещо акварельну і випадкову „Світлість", треба визнати циклостилевий зшиток мужньо довершеної „Суворости" за одну з тих книг поезії, які в літературному процесі творять епоху. Все в цій книзі було нове і незвичайне, починаючи від тематики і кінчаючи словництвом. В „Суворості", в цім суворім виборі і влучнім доборі окремих поезії, відбилася постать автора найповніше і найяскравіше, без жадної зайвої риси, без жадної найменшої помилки: цю книжку створила впевнена рука майстра, свідомого своєї майстерности. І, що найважливіше, свідомого своєї творчої відповідальности перед словом і перед добою.

Юрій Липа спеціяльно був чутливий до цієї відповідальности письменника перед самою літературою, а теж перед народом і добою. В есеї про „Провідництво письменства" Липа писав:

„В свідомім будівництві, в свідомім організуванні, свідомім провідництві відповідає кожний провідник, орґанізатор чи будівничий. Чому письменник, що є орґанізатор і провідник, не має відповідати за свої твори?"

І далі Липа вияснює:

„Як особа, як вільна людина, що творить і потрапить обмежувати свою творчість, письменник безумовно відповідальний перед своїм суспільством, перед своєю расою". Прив'язання до своєї раси — це критерій провідництва письменника". (Календар-Альманах на 1948 рік, Авґсбурґ).

(Закінчення буде).

Допомога нашим селянам в Бразилії

В суботу, 11-го травня ц.р. відбулась у власному приміщенні річна нарада Ради Директорів, ЗУАДК-у, на якій запало важливе, далекойдуче одноголосне рішення про початок першого етапу у допомозі закуту землі для без — і малоземельних селян в Бразилії. Така допомога дасть змогу нашим селянам створити собі свій власний варстат праці.

Коли цей проєкт найде належну підтримку Суспільної Служби Канади та Світової Ради Суспільної Служби СКВУ, то цей проєкт зумів би заспокоїти чи не найважнішу проблему нашого селянина в Бразилії: голод на землю.

В 10-ій год. ранку д-р О. Білик, президент ЗУАДК-у, відкрив річну нараду директорів, вітаючи усіх присутніх місцевих і позамісцевих членів ради, членів Екзекутиви та членів Контрольної комісії. На заклик д-ра О. Білика д-р В. Пушкар провів молитву. Присутні прийняли пропонований Екзекутивою денний порядок нарад, подаючи прізвища усіх звітуючих референтів ЗУАДК-у.

Звітування розпочав д-р О. Білик, з'ясовуючи методику праці в ЗУАДК-у. Переважно праця починається в ЗУАДК-у в комісіях обговорення та затвердження. Ця методика праці дає дуже позитивні наслідки, бо скорочує засідання Екзекутиви та президії.

ЗУАДК втішається великою підтримкою як католицьких, так і православних церковних чинників, а також і підтримкою цілої української громади. Це, мабуть, завдячує ЗУАДК тому, що в ЗУАДК вдалось затримати та закріпити співпрацю різних політичних середовищ, що є позитивним явищем, особливо якщо візьмемо до уваги той факт, що в теперішніх обставинах, коли йде широкозакраєний наступ на українську спільноту; наша громада не спромоглась на одностайний фронт.

В минулому році дуже актуальною справою була допомога українським утікачам з Польщі, які використали поїздку до Риму для того, щоб залишитися в Австрії і стали політичними еміґрантами. В більшості це молоді люди, переважно студенти і на сьогоднішний день усі вони вже в Канаді. ЗУАКД допомагав під час їхнього перебування в Австрії та Німеччині, як вони очікували на виїзд до Канади. Европейське Представництво в Мюнхені працює задовільно і допомагає тим еміґрантам, які опинилися в Німеччині або інших европейських країнах.

УЦДОА — українське представництво у Австрії опікується тими еміґрантами, які знаходяться на терені Австрії і потребують допомоги, ЗУАДК одержує з Австрії списки еміґрантів та списки усіх осіб з їхніми підписами, які одержують допомоги від ЗУАДК-у. Новим іміґрантам, що прибули до ЗСА, ЗУАДК приділює скромну початкову допомогу в сумі 250 дол. та старається допомогти влаштуватись на працю. Д-р О. Білик не включив до свого звіту жодних справ фінансових, ані допомогових, ані справ ювілею 40-річчя існування та праці ЗУАДК-у та перереєстрації ЗУАДК-у в Державному департаменті; про це звітуватимуть поодинокі референти.

Д-р І. Скальчук подав докладний звіт праці Ювілейного ділового комітету 40-річчя ЗУАДК-у, який творила ціла Екзекутива під його головуванням. Попередня Рада Директорів в квітні м.р. видала звернення в справі ювілейних святкувань. Діловий комітет на протязі семи місяців відбув 12 засідань, покликав редакційну колеґію в складі: д-р О. Білик, інж. М. Борецький, д-р Б. Гнатюк, М. Кавка, д-р І. Скальчук, д-р П. Стерчо, проф. О. Татомир та д-р М. Ценко. Головою редколеґії вибрано д-ра І. Скальчука. Намічено доповідачів на святкову конференцію панель: „ЗУАКД — і допомога українцям в потребі": д-р П. Стерчо, д-р М. Ценко, Галя Козак-Левицька та д-р І. Скальчук. Модератором панелю буде д-р О. Білик. Видруковано 1000 примірників „Ювілейних нотаток ЗУАДК-у", в яких зібрано багатий матеріял про працю ЗУАДК-у на протязі 40 років існування та багато даних про актуальну біжучу працю цієї заслуженої харитативної установи. В „Ювілейних Нотатках" надруковано 37 привітів від організацій та приватних осіб. Оплата за привіти на 80 відсотків покрили кошт друку. На бенкеті-ювілейній зустрічі було присутніх 150 гостей. Слово про ЗУАДК виголосив із питомою для нього ельоквенцією д-р Я. Падох, голова НТШ в ЗСА. Інтерв'ю (15 хвилин, 8 питань і відповідей) з „Голосу Америки" відбулось 30-го жовтня 1984 року і було передане в Україну.

Дякуючи усім членам Екзекутиви, членам редакційної колеґії, доповідачам панелю, І. Скальчук особливо вирізнив М. Кавку, секретаря, інж. М. Борецького — господаря зустрічі, мґра В. Колінка, М. Ковальчина, керівника Канцелярії М. Баранецького та М. Рудого, службовика.

Про перереєстрацію д-р І Скальчук поінформував, що комісія посилено приготовляє численні матеріяли, потрібні для аґенції для міжнародного розвитку.

В справі допомоги в закупі землі для наших селян в Бразилії д-р І. Скальчук заявив, що він має приготовану резолюцію Екзекутиви в цій справі, яку відчитає щойно у відповідній точці нарад.

Д-р М. Ценко, голова допомогової комісії, обмежився у своєму звіті до коротких даних про допомогу українцям в Польщі, Югославії, Австрії і Німеччині та в країнах Південної Америки.

За секретаря звітував секретар М. Кавка. Він поінформував, що праця обох секретарів поділена: проф. О. Татомир — протоколи засідання та інформація до приси, а М. Кавка — протоколи комісії допомоги політв'язням, протоколи комісії допомогової, картотека членів, перегляд вплачених вкладок та переписка з організаціями. Між секретарями та службовиками є тісна та дружня співпраця. Він теж прочитав листа від СУК „Провідіння" про зміну представника в Екзекутиві ЗУАДК-у. На місце о. К. Бердара був назначений о. С. Чомко, головний предсідник, що Рада Директорів прийняла до відома. М. Кавка прочитав теж деякі виїмки із листа европейського представникиа мґра А. Мельника, який переслав привітання Екзекутиві та Раді Директорів ЗУАДК з Мюнхену. Мґр А. Мельник переслав Екзекутиві ЗУАДК-у також звіт за пророблену працю в 1984 році та прелімінар бюджету на дальше удержання Европейського Представництва ЗУАДК-у.

Інж. М. Борецький, голова комісії допомоги політв'язням та заступник голови комісії допомогової, звітував про працю обох комісії.

ЗУАДК приділив в 1984 рік допомог на такі суми: грошові допомоги — 30,149, оплата за висилані пачки — 30,801.59; допомоги на згори визначені цілі — 31,898.44, що разом становить 94,849.03 дол. Пачки вислано в такі країни: Україна — 30, Польща 225, Бразилія — 177, Австрія — три. Всіх пачок вислано 435. Вартість усіх пачок від 150,000 до 175,000 дол. Комісія допомоги політв'язням виконала свій бюджет на 80 відсотків, не зважаючи на значні і несподівані перешкоди.

Д-р Б. Гнатюк, фінансовий референт ЗУАДК-у, подав докладний фінансовий звіт за 1984 рік. Усі прибутки винесли 144,425.68 дол. На допомоги ЗУАДК виплатив 94,849.03 дол.; адміністрація, кошти утримання дому, Европейське представництво ЗУАДК-у, представник на Австрію тощо — 22,806,48 дол. Усі розходи — 118,445.54 дол. Готівка, залишена з минулого року — 25,980.14 дол.

Проф. д-р Б. Гнатюк проаналізував докладно фінансову політику ЗУАДК-у, стверджуючи, що при такому напливі пожертв і вкладок, що річно дають в найкращому відношенні 40,000 — 50,000 дол. — теперішня фінансова політика ЗУАДК-у забезпечує існування та працю установи та заспокоєння найконечніших потреб наших братів на різних континентах світу.

Звіт Контрольної комісії зачитав секретар її інж. Михайло Нич, яких рада директорів прийняла однодушно до відома.

Після полудневої перерви і перекуски д-р М. Ценко дав обширно опрацьоване експозе про потребу організувати допомогу в закупі землі для наших селян у Бразилії. Д-р М. Ценко поінформував Раду Директорів, що він уже досить довго студіює справу закупу землі і прийшов до переконання, що ми, даючи нашому хліборобові варстат праці в Бразилії, розпічнемо новий етап допомоги ЗУАДК-у, який дасть тривалі, а не скороминаючі наслідки. Він представив Ради Директорів умову, яку підписали о. П. Бальцар та д-р М. Ценко, як приватна особа, яка мала б започаткувати закуп землі для селян.

Нав'язуючи до експозе д-ра М. Ценка, екзекутивний директор ЗУАДК-у д-р І. Скальчук, подавши цілий ряд доцільних зауваг відносно запропонованої умови, прочитав проєкт резолюції Екзекутиви ЗУАДК-у, яка складалась із семи точок:

„Рада Директорів ЗУАДК-у рішає:

1. Розпочати компанію купна земля для без — та малоземельних селян у кольоніях-поселеннях у Бразилії, розпочинаючи перший етап кампанії в Прудентопільській окрузі, Парана. 2. Рада Директорів ЗУАДК-у уповажнює Екзекутиву створити Земельний Фонд ЗУАДК-у для Бразилії у сумі 50,000 дол. 3. Перші вплати до земельного фонду ЗУАДК-у для Бразилії наступні: д-р М. Ценко — 10,000 дол. ЗУАДК — до суми: 20,000 дол. 4. Для успішнішого висліду Екзекутива ЗУАДК-у проведе збіркову кампанію в українській громаді в ЗСА, яка повинна осягнути в 1985 році щонайменше 30,000 дол. 5. Адміністрацію цього Земельного Фонду ЗУАДК-у провадитиме Громадський комітет в Прудентополі під головуванням о. П. Бальцара, а до цього Комітету повинні ввійти представники української католицької та української православної епархій і представники Українського-Хліборобсько-Освітнього Союзу, Товариства Прихильників Української Культури та Товариства „Соборність". 6. Селяни, що одержуть землю за позику із Земельного Фонду ЗУАДК-у для Бразилії, є забов'язані ці позики сплатити на протязі 5 до 10 років. 7. Адміністрацію Земельного Фонду ЗУАДК-у для Бразилії переводитиме вищезгаданий комітет у Прудентополі у співпраці, за узгідненням та згідно з умовою, заключеною між ЗУАДК-ом та Громадським комітетом для Земельного Фонду ЗУАДК-у для Бразилії в Прудентополі.".

Наступила дуже жвава і довга дискусія, в якій взяли участь майже усі присутні, висуваючи цілий ряд порад і зауваг. Одною з найважливіших була заувага, що ЗУАДК не може присвятити себе всецило бразилійській кампанії, бо не раз нагло приходять події і проблеми, і ЗУАДК повинен мати відповідні фонди і кадри, щоб такі проблеми розв'язувати. Найкращим прикладом може послужити справа утікачів з Польщі в 1984 році, яка знайшла своє успішне завершення. Купно землі — це одна справа, а справа сільсько-господарського устаткування — це вже інша справа, в якій потрібна була б також допомога.

По дискусії із дуже незначними поправками Рада Директорів прийняла одноголосно проєкт резолюції Екзекутиви в справі Земельного фонду ЗУАДК-у для Бразилії. Рада Директорів прийняла прелімінар бюджету на 1985, запропонований проф. д-ром. Б. Гнатюком в сумі 150,000 дол. по стороні приходів та розходів. Вибрано теж Номінаційну комісії в складі: проф. д-р Б. Гнатюк, д-р І. Скальчук, С. Бушкована та по одному представникові від УНСоюзу, УБСоюзу, СУК „Провидіння" УНПомочі.

Після закриття річної наради Ради Дириктовів статутова комісія відбула своє засідання і обговорила запропоновані зміни до статуту ЗУАДК.

І. Сокільний

2-ий Відділ ОДВУ влаштував доповідь П. Дорожинського в Чикаґо

Чикаґо, Ілл. (ПС ІСНО). — В кінці місяця березня ц.р. до Чикаґо загостив голова Центральної Управи ОДВУ Павло Дорожинський, який прибув на Річні загальні збори української Видавничої Спілки „Самостійна Україна". З цієї нагоди 2-ий Відділ ОДВУ в Чикаго влаштував вечір, на якому П. Дорожинський виголосив для членства ОДВУ, УЗХ та запрошених гостей доповідь на тему: „Сучасні події на Україні та українська спільнота в діяспорі".

Вечір відкрив і ним проводив голова Відділу ОДВУ в Чикаго Юліян Юринець.

У своїй доповіді Павло Дорожинський зазначив, що тоді, коли вияви спротиву в Україні викликують жорстокі розправи з боку окупаційного режиму, — ілюструючи їх цілим рядом прикладів — серед української громади у вільному світі зростають прояви втечі від активної громадської дії, а сили тих, які ще активно діють, марнуються на внутрішню боротьбу, замість протидіяти ворогові.

На нашу громадську пасивність складається багато причин, але є кілька головних, що на них треба звернути увагу, а саме: плянова інспірація наших ворогів, які вживають всі можливості й великі суми грошей, щоб нашу іміґрацію в діяспорі морально і духово розложити; друга причина — це перманентна криза нашого політичного сектора, як ось, недавно виступи Орґанізації Визвольного Фронту проти СКВУ та його президента. До третьої причини можна зарахувати помітний заник здорової публічної думки, та брак відваги засудити такі нездорові явища на українському громадському полі, що дуже відбивається на нашій молоді, яка бачить наші недоліки байдужіє та втікає від всіх проявів українського життя.

Доповідач уважає, що прийде час, коли українська спільнота усвідомить собі теперішній стан та його причини і скорше чи пізніше мусить провести переоцінку багатьох вартостей та змінити їх. Бо всі апелі до єдности в сучасну пору не мають в найближчому часі перспектив на реальні висліди, тому що Визвольний Фронт вирішив підкорити собі все українське зорганізоване життя і це — безкомпромісово.

Тому нашій громаді залишилася тільки одна альтернатива, а саме: спільно з усіма конструктивними силами оформити нову плятформу дії в рамках УАКРади та приступити до її реалізації.

На закінчення своєї доповіді П. Дорожинський ствердив, що українська спільнота, зокрема наш політичний світ, мусить усвідомити собі, що основну боротьбу за своє визволення проводить наш нарід на батьківщині, а наша роля є тільки допоміжною. І цю ролю нам слід виконувати на всіх відтинках нашого життя.

Після доповіді відбулася дискусія, а відтак голова Відділу Ю. Юринець подякував доповідачеві за докладно проанілізовану ситуацію в Україні та серед української громади й запросив усіх присутніх на перекуску.

СОВЄТСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ на Женевській конференції у справі редукції міжконтинентальної нуклеарної зброї, несподівано для американських представників, змінили свою поставу до космічної зброї і заявили, що вони евентуально погодяться на досліди над цією зброєю. Речники Адміністрації президента Роналда Регена задоволені таким зворотом у тактиці совєтської делеґації, бо стратегічна ініціятива Р. Регена, що її часто називають „стар ворс", була причиною частих зударів між совєтською і американською делеґаціями, а самі наради були безплідні.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ СУД в Гамбурзі засудив двох журналістів, Ґерда Гайдемана і Конрада Куява, за продаж німецькому журналові „Штерн" пофальшованих щоденників Адольфа Гітлера, які свого часу викликали були велику сенсацію у світі. Гайдеман отримав чотири роки і вісім місяців тюрми, а Куяв чотири роки і шість місяців.

Ґрадуація учнів академії св. Юра в Ню Йорку

У суботу, 15-го червня ц.р., 33 учні градуювали з академії св. Юра в Ню Йорку. Служба Божа була відправлена о год. 2-ій по полудні, після чого відбулася градуаційна церемонія в шкільній залі.

Владика Василь Лостен, Єпископ Стемфордський розпочав програму, а визначний учень Орест Шуль проспівав український і американський гимни. Опісля промовляв о. ігумен Юліян Катрій. Після промови Владика В. Лостен роздав учням дипломи і такі нагороди: М. Ґбур одержала 1,000 дол. із стипендійного фонду Турянського і 100 дол. від „Арки", і нагороду від Губернаторського комітету стейту; О. Шуль одержав 750 дол. від Української Кредитівки „Самопоміч", бонд 50 дол. від д-ра Луки Луцева; Л. Новаківська — 500 дол. від Батьківського кружка академії св. Юра; А. Одуляк одержала 300 дол., а Ю. Прятка — 200 дол. зі Стипендійного фонду УН Союзу; С. Мітрінга — 100 дол. від 83-го Відділу СУА; С. Барна — 200 дол. від Українського Спортового Клюбу; Л. Копча — 100 дол. від Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій; М. Колон, Н. Мухова, О. Волошин і Л. Кулинич одержали по 50 дол. від дентиста В. Барона.

Стипендії Рідженс отримали: К. Арансіо, К. Барна, М. Колон, М. Ґбур, Е. Кузів, Н. Мухова, А. Одуляк, Сімон, О. Шуль. Потім представили учнів, яким запропоновані стипендії від таких коледжів: М. Ґбур — Нюйоркського та Сейнт Джан; М. Колон — Нюйоркського і Гантерського; Л. Новаківський — Пейс; А. Одуляк — Фордгем, Пейс і Мангеттенвілл, Барна — Пейс; Н. Мухова — Гантер; К. Чапп — Пейс; і Сімон — Кларк.

Після роздачі нагород студентка Марія Ґбур, пересічні оцінки якої на протязі чотирьох років були 96.10, виголосила прощальну промову. Церемонія градуації закінчилася співом шкільного гимну.

25-го липня 1985 року минає
ДЕСЯТЬ СКОРБОТНИХ РОКІВ З ДНЯ СМЕРТИ
нашого Незабутнього і Невіджалуваного

бл. п. д-ра
МИХАЙЛА СОСНОВСЬКОГО

у цей день відправляться за спокій Його душі

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у Нюарку, в церкві св. Івана Хрестителя;
у Бавнд Бруку, в Церкві-Пам'ятнику;
у Маямі, в Свято-Успенській церкві;
у Римі, в Обителі Отців Студитів;
у Прудентополі, в церкві Отців Василіян;
у Торонті, в Свято-Миколаївській церкві
(26-го липня, 6:30 год. вечора).

Друзів, Приятелів і Знайомих Покійного просимо ласкаво пом'янути Його у своїх молитвах.

Дружина і Родина

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ
Дорогої нам

бл. п. МАРІЇ з МИХАЙЛОВИЧІВ МУЗИЧКИ

на сиротинець у Бразилії зложили 50.00 дол.

МАРІЯ ПІДГОРОДЕЦЬКА
І КВІТКА СТЕЦЮК

ПОДЯКА

В неділю, 9-го червня 1985 р. з волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність на 84-му році свого трудолюбивого життя, наша Найдорожча і Незабутня Мама, Сестра і Сваха

бл. п. МАРІЯ-ОЛЬГА з МИХАЙЛОВИЧІВ МУЗИЧКА

Цією дорогою складаємо нашу найсердечнішу подяку: генеральному вікарієві о. деканові Л. Адамякові, о. крилошанинові Т. Дурбакові, о. парохові В. Волощукові, о. д-рові І. Тилявському і о. Л. Довґлесові, за відправлення Панахиди в похоронному заведенні Колодій-Лазута дня 11-го червня, за похоронні відправи у церкві св. Андрія та українському католицькому цвинтарі св. Апостолів Петра і Павла в Пармі-Клівленді, Огайо, дня 12-го червня, як також о. шамбелянові Л. Тимкові за участь у похоронних відправах у церкві св. Андрія.

Ми дуже вдячні нашому Дорогому Приятелеві о. крилошанинові Т. Дурбакові за відвідини Покійної під час її недуги, за щирі співчуття, похоронні відправи і за дуже гарну і зворушливу проповідь у церкві св. Андрія, згадавши нелегкий життєвий шлях Покійної, як дружини священика, що немов той Симон Киринейський, помагала своєму чоловікові-священикові, нести його хрест, як також ділити долю і недолю парохіян.

Щиро дякуємо нашому парохові о. В. Волощукові за відвідини Покійної під час недуги, за уділювання св. Тайн, за щирі співчуття, за взірцеве зорганізування похорону та виголошення промови під час тризни.

Хорові при церкві св. Андрія за відспівання Панахиди, а п. О. Чайка й церковним півцям за гарний та настроєвий спів під час Служби Божої та похоронних відправ.

Пані мґр Ірені Кашубинській за зворушливе прощання Покійної після Панахиди, згадуючи корисну і відповідальну працю „галицької імості" в наших селах та тяжкі її переживання на засланні в Казахстані.

Пані інженеровій Анні Печенюк за спомин виголошений під час тризни, підкреслюючи особливо лагідну вдачу Покійної та її справжню любов до усіх близьких, як також усім Приятелям і Знайомим за численну участь у похоронних відправах і тризні, за молитви, пожертви на Заупокійні Служби Божі, щедрі датки на будову катедри св. Йосафата у Пармі, на виховання священиків, на фонд Дрота й квіти на свіжу могилу, за вислови співчуття, зложені особисто, телефоном або листовно.

Дуже дякуємо п. С. Зорієві за сердечні співчуття та дуже гарний і змістовний спомин про Покійну у своїй українській радіо-програмі в Клівленді.

Вкінці дякуємо похоронному заведенню Колодій-Лазута за зразкове переведення всіх похоронних чинностей.

Нехай Всевишній Господь обдарить Вас Усіх Своїми щедрими ласками.

син — д-р ЯРОСЛАВ з родиною

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ — СПИСОК Ч. 1-84

Від. Прізвище, ім'я	Сума	Від. Прізвище, Ім'я	Сума
Марта Боднар	$3.00	342 Я. С Мента	33.00
Михайло Губіш	4.00	361 М. Собенко	6.77
10 Б. З. Бас	6.90	369 М. Фріцінгер	8.05
25 Н. Дзядів	6.02.	375 М. Кролік	10.50
34 Митрополит М.Я. Любачівський	5.45	378 Д. Лепкий	2.00
82 Ю. Левченко	5.00	378 Е. Лесів	2.00
88 М. Колцьо	5.92	423 Ф. О. Кулицький	8.77
103 М. Місюрак	8.41	423 М.К. Кулицький	8.36
182 О. Головацький	11.35	457 Р. Гаєцький	13.80
194 В. Копач	5.86	457 О. Гаєцький	12.88
194 М. Копач	7.54	Разом ЗСА	$215.72
212 О. Войцік	5.30	441 П. П. Зеленяк	7.97
254 М. С. Дей	13.64	441 Я. Карпюк	6.94
259 Я. Стефанов	9.50	473 Я. Колибаєв	5.60
260 Г. Мацюк	1.00	473 П. Колибаєв	15.00
267 Е. Войцік	10.70	Разом Канада	$ 35.51

Сума проголошених чеків .... $ 251.23
Раніше проголошено 80,721.77

Разом $80,973.00

32-ИЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН...

(Закінчення зі стор. 1)

Аня Дидик вітає гостей на відкритті 32-го літнього сезону Союзівки.

„Громовиця" в буковинському танку.

вністю А. Дидик представила Р. Лупаня під кінець програми і передала йому ведення заключної частини. З вдячности від себе, публіки і управи оселі, Р. Лупань обдарував гостюючу конферансьє букетом троянд.

Як і в минулих роках, на цей інавгураційний вечір Союзівки прибули деякі члени Головного Уряду УНСоюзу, яких представила в перерві програми А. Дидик: головний предсідник д-р Іван Флис з дружиною Марією, головні радні Володимир Квас, Тарас Максимович і Евген Іванців, колишній головний предсідник і почесний член Головного Уряду Йосип Лисогір з дружиною Марією, як теж головний редактор „Свободи" Зенон Снилик, управитель Союзівки Іван Рабкевич і його асистенти Віра Гоєвич та Іван Одуляк, кореспондент -фотограф „Українського Тижневика" Михайло Боцюрків. Вітали гості теж теперішню „Міс Союзівку" Маріянку Сосяк і колишню королеву Аретку Ракочу-Крушельницьку, чоловік якої, професійний гокеїст дружини чемпіонів Едмонтон Ойлерс раніше цього тижня відвідав тенісовий табір і перевів гутірку з його учасниками.

Новий конферансьє Союзівки Роман Лупань передає прощальний букет троянд Ані Дидик.

Не забула А. Дидик і про те, що наступного дня припадав день Івана, тому й побажала всім гостям — Іванам — починаючи від д-ра Флиса — многих літ, а гості підсилили ці побажання піснею.

З уваги на небезпеку дощу забава відбулась таки в залі „Веселки" при відповідному підборі музики оркестри „Іскра".

У неділю, після Богослужень в церкві св. Трійці, деякі з гостей приглядались фінальним змаганням на тенісових кортах, інші любувались вже соняшним небом на проходах, охолоджуючою водою у басейні, а ще інші вибирались поволі, з неохотою, домів, заздрючи тим, що залишились на одно-чи двотижневі вакації"

Всюди гомін, розмови, усміхнені обличчя, потиски рук, обійми — до скорого побачення — явища характеристичні для привітної Союзівки, не залишаючи сумніву, що тут розпочався літній сезон.

ФІЛЬМ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Під час наступного кінця тижня в неділю, 14-го липня ц.р., на цій оселі УНС буде висвітлено цінний документальний фільм п. н. **„В'язень Христа Ради"**, продукції кінопродуцента Ярослава Кулинича, в якому охоплено все життя Патріярха Йосифа від дитинства до смерти, включно з похороном. Фільм буде висвітлено о 8-ій год. вечора у залі „Веселки".

В Гантері...

(Закінчення зі стор. 1)

Понеділок, привіз був до одного містечка „фальшивого" Козака на гостинний вступ, співака з його акомпаньяторкою, коли громада прийшла масово, щоб привітати Е. Козака, маляра. Жіночий хор „Сороки" вісім жінок під орудою Марії Гарабач, виступав двічі, відспівавши низку народних пісень. М. Гарабач — дружина місцевого пароха, о. Евгенія Гарабача, видатного духовника-громадянина, колишнього політичного в'язня. При фортепіяні — д-р Ігор Соневицький.

— Ірина Кобзяр-Залеська, сестра покійного Івана Володимира Кобзяра, піонера української гантерської громади й засновника-власника мотелю „Ксеня", яка постійно живе в Австралії, виголосила два гумористичні нариси, один віршований Лаврентія Геруляк-Туркевич відспівала з власним достроєм бандури низку лемківських „напівів". Мистецьку програму закінчив Е. Козак, рисуючи грубим олівцем („маркером") на великих аркушах паперу ілюстрації до дворядкових віршованих заголовків. Це був подивугідний показ знання рисунку й ілюстраційної техніки. Еко вірний тематиці стрілецтва й гуцулії, танечниць, народних гротеск, але й виставив теж прегарну композицію „Село". Ні один з його синів не пішов слідами батька щодо стилю й тематики, а кожний з них створив свій власний стиль. Юрій Козак — тепер найвидатніший (поруч із Петром Холодним, мол.) український іконописець, створив прикметний тільки йому рід неовізантинізму. Поруч з іконами, малює лицарів з нашої доби, між ними показав монументальний образ „Святослав Завойовник".

Ярема Козак між своїми 11 експонатами має і релігійну тематику („Янгол", „св. Юрій") пейзажі, але й цікавий один абстракт.

Не зважаючи на погану погоду, приявних було 180 осіб, між ними поважна група прибулих цілою моторкадою земляків з Канади. Серед них були меценати-засновники Української Мистецької Фундації в Торонто, Михайло і Ярослава Шафранюки, письменник Улас Самчук та видатні мистці Мирон Левицький і Галя Новаківська.

В неділю, 30-го червня І. Кедрин відкрив нову індивідуальну виставку образів Ярослава Вижницького в його власній галерії. Мистець також із високою освітою — кольорист — романтик. Велика більшість виставлених 45-ох експонатів — це нові твори, олії, мертва природа, квіти, овочі, засніжені поля і Кетскильські гори, між ними твори архітектурної тематики. У протилежності до Е. Козака — тема в творчості Вижницького на задньому пляні а на першому — кольор.

У своїй власній галерії відкрила також виставку образів Людмила Морозова, учениця ще Федора Кричевського і сама колишній професор високої мистецької школи в Ню Йорку. Теперішня її виставка — це олійні образи тематикою Греції, в якій ця мисткиня закохана. Морозова і в тих „грецьких" образах — репрезентує сучасний український імпресіонізм.

У горішній залі „Ксені" Слава Геруляк виставила десяток своїх керамічних творів, усі вони характеристичні для тієї мисткині кераміки.

У „гражді" біля славетної гантерської церкви св. Івана Хрестителя буде відбуватися ще колективна виставка образів з участю 20 мистців.

Чи насправді...

(Закінчення зі стор. 2)

З великим скептицизмом до особи Горбачова та його можливостей чи прагнень перевести доосновні реформи — підходить Мілован Джілас у своєму інтерв'ю для німецької газети „Райнішер меркур — Кріст унд вельт". Він уважає, що нічого оригінального чи важливого не відрізняє Горбачова від інших совєтських керівників, хіба його умовна молодість. Через те й погляди Горбачова схильні до серйозних реформ — цілком безпідставні. Той факт, що Горбачова назначено найвищим ідеологічним наглядачем свідчить про те, що Горбачов льояльний послідовник совєтських ідеологічних догм. Доказом того є те, що на найвищий пост в совєтській імперії Горбачова запропонував „чемпіон консерватизму і совєтського експансіонізму" Громико.

На думку Джіласа, від Горбачова не можна надіятися більше, ніж спроб уведення часткових реформ, але тільки в рамках існуючої системи. Існуючі умови зв'язували кожного совєтського вождя, й вони обмежуватимуть і діяльність Горбачова. Джілас підкреслює, що в СССР, почавши від сталінських часів міцно закорінився тоталітаризм та імперіялістична бюрократія і в зв'язку з цим Горбачов, який є прагматиком навряд чи зможе змінити умови в совєтській імперії.

Джілас звертає увагу на той факт, що сьогодні совєтська система зазнає величезних недоліків, бо СССР не може подолати труднощів післяіндустріяльної революції, він неозброєний до такої революції ні суспільно-політично, ні технічно, ні щодо своїх організаційних спроможностей. Отже завданням совєтського провідника має бути перетворення СССР на післяіндустріяльне суспільство і це вимагає докорінних змін в напрямі демократизації життя. Немає проте ні найменшої познаки, що Горбачов розуміє ці проблеми. Можливо, отже, що він почне процес реформ, але не зможе їх розгорнути, а то й не захоче цього вчинити. І в зв'язку з тим за владування Горбачова далі загострюватимуться протиріччя в СССР, а пануюча ідеологія і далі втрачатиме свої впливи.

Помер А. Вовк довголітній секретар Відділу УНС

Йонкерс, Н. Й. — У середу, 19-го червня 1985 року тут у Ріверсайд шпиталі помер на 81-му році життя, після короткої недуги бл. п. Андрій Вовк, довголітній секретар 6-го Відділу Українського Народного Союзу, співосновник Українського Клюбу в Гейстінґ, Н. Й., член братства української католицької церкви св. Михаїла в Йонкерсі та член інших українських організацій. У молодших роках він служив довший час в допоміжній поліції і цікавився життям українсько-американських організацій.

А. Вовк народився 16-го жовтня 1903 року в с. Одріхова в Україні. Після Першої світової війни прибув до З'єдинених Стейтів Америки і від 1928 до 1963 року був затруднений в автомобільних фабриках Форда. В 1928 році він одружився з Анною Леськів у вже згаданій українській католицькій церкві.

Покійний залишив в жалобі сина Василя, який живе тепер з родиною в Йонкерсі сестру Катерину Барну і внучку Керен.